

בלבבי משכן אבנה

שאל לבי

שאלות ותשובות

פרשת שלח תשפ"א

שאלות בעבודה

י"ז סיון התשפ"א #12826

שאלה:

לכבוד הרב שליט"א,

תחילה אני מודה לרב על המתנה הנפלאה. האפשרות לשאול שאלות. אין מילים שאפשר לומר על החסד הגדול. וגם משאלות של אחרים יש תועלת שהם נותנים בהירות עצומה לחיים.

נתבקשתי לשאול ע"י החברותא. בעבר היה לנו קביעות ללמוד בספר "דע את עצמך" למדנו בהתחלה והגענו עד חציו של הספר שעוסק בהתפשטות ובהתכנסות של הנפש. וגם התחלנו לעבוד עם פנקס. היתה תועלת גדולה. ואחר זמן נוצר נתק והפסקנו ללמוד. עכשיו אנו מחדשים את הלימוד. והשאלה נשאלת בזמן הנתק נוצר מציאות שהתועלת שהושגה בזמן לימוד עם החברותא נעלמה. וכאילו לא למדנו. ועלתה מחשבה שאולי העבודה הזאת היא מדי גבוהה שלא חדרה לעומק הנפש ונעשה רק ברובד החיצוני. א. האם זה נכון ואם הרב לפרט לנו לצד שכן ולצד שלא. ב. עלתה אפשרות להתחיל צורת עבודה אחרת ע"י לימוד של סדרת עולמה הפנימי של בת ישראל. כי זה נראה עבודה יותר פשוטה שעוסקת ברובד יותר חיצוני של הנפש. האם זה נכון להתחיל את הסידרה הזאת מאשר להתחיל שוב "דע את עצמך" וע"י כך העבודה תוכל להתחדש בנפש ולזכות לחיות במודעות פנימית אדם לעצמו. תודה רבה על המסירות למענינו ולמען כלל ישראל.

תשובה:

א. יתכן, כי זה דבר דק ולוקח זמן עד שנקלט בנפש העדינות של תנועה זו. ועליה נאמר קשה לקנותן ככלי זהב וקל לאבדן ככלי זכוכית. צריך לשוב לכך עד שיהפך לקנין, ויתר על כן, שיהפך למצב פשוט. ב. כדאי להשלים את הנ"ל ולהיות עקבי בס"ד על שיושג בנפש.

עצה והדרכה

י"ז סיון התשפ"א #12817

שאלה:

שלום!

מצ"ב מכתב לרב אשמח לקבלת תשובה תודה רבה וישר כח על כל העלונים שאתם שולחים מידי שבוע ממש מחיה את הנפש!

מורי ורבי

הנני הקטן מודה לה' על הזכות הלא מובנת לשהות במחיצת ספריו ושיעוריו של הרב. תמיד אני יוצא נרעש מהדיבורים הפנימיים של מו"ר. חלק עיקרי ומרכזי בכל עלייתי נוקף כמובן להדרכות הנפלאות והמיוחדות של הרב. לאחרונה, זכיתי לקבל גם הדרכות פרטניות מהרב, דרך מערכת השו"ת, ואין עוד מילים בפי בכדי לתאר את השמחה בקבלת התשובות הקצרות, החדות והאמתיות. ייתן ה' ונזכה לראות את כל שיעורי קול הלשון - עלי דף.

ברשות מו"ר, מספר שאלות נכבדות.

א. אודות אמי. הנני בא בשורות אלו לקבל עצה והדרכה אודות אמי, שבתקופה האחרונה, אני ושאר אחי מבחינים שחלה הרעה נפשית במצבה. כי כיום אין כבר שיחת טלפון ממני אליה, שלא טומנת בחובה קיטורים, מרירות, המון מרירות, ודמעות. כל מפגש משפחתי מוציא אותה מהר מאיזון, ועל דברים של מה בכך. ילד שפך שוקו, והיא כבר צורחת. אחותי מעלה הצעה נחמדה בעניין מסוים, והיא רותחת מזעם. בקיצור: אנחנו מרגישים שאמנו כבר לא כמו שהייתה פעם, וחוששים גם מהדרדרות נוספת.

אינני יכול להניח את האצבע מהי בדיוק הנקודה שכואבת לאמי, כי אין כעת סיבה אחת. כל פעם זה משהו אחר וסיבה שונה ואחרת. אני רק יכול לציין לרב אודות המצב הזוגי השפל שבין אמי ואבי, שאולי הוא יתרום להבנת העניין.

אבי ואמי הם אנשים שונים בתכלית. אבי איש הישגי, גאה, ממולח, מסודר, ונושא בכמה משרות בכירות בתחום החינוך. אמי, לעומת זאת, מסתפקת בשלה, שפלה, תמימה, מפוררת למחצה ולשליש, ומעולם כמעט שלא עבדה. מאז שאני זוכר את עצמי, אבי ואמי רבו ביניהם. על מה לא, ואיפה שרק אפשר. אמי תמיד כמהה לאהבתו של אבי, אבל הוא היה משפיל אותה בהשפלות נוראיות, ולפעמים גם בפרהסיא... לדעתי, אבי רוחש לה בוז איום ונסתר, שלא פעם מתגלה בריב צעקני, על כך שהיא לא הישגית, לא מביאה כסף לבית, לא נקיה מספיק, ולא חכמה.

אבי, ככלל, מרבה להשתמש במילים כמו 'לא שווה כלום', 'מה יצא ממנו', ועוד שאר ביטויים של גאווה וכלוי. ביטויים אלה, מופנים לצוות החינוכי במוסדות עליהם הוא אחראי, לאנשים בכלל, אבל בעיקר לאמי.

זה המצב שנמשך כבר כמעט שלושים שנות נישואים, ועד עצם היום הזה ממש. לפעמים ישנה הפסקת אש, ואפילו איזון מחמאה קטנטונת מצד אבי, אבל מהר מאוד הוא מתהפך ויורה בה מילים שאסור לי אפילו לחזור עליהם. אמי רצתה לא פעם להתגרש ממנו, אבל טבעה ה'לא משתנה', היה חזק כנראה יותר.

בחזרה לנידון דידן, ולשאלה מהי בדיוק הסיבה שמפריע לאמי. ובכן, וכאמור לעיל, אין כיום סיבה אחת ברורה. זה לא שאמי כיום מתלוננת על אבי. זה גם נכון, וכנראה שהוא הרקע לכל הסבל שלה היום, אבל לא רק. היא מתלוננת על אחותי הקטנה שלא עוזרת לה בבית, יוצאת מכליה אם הסיר עלה על גדותיו, וחרדה מכל סיכון זעיר. הכול פשוט מציף אותה. אציין, שכיום היא גם משועממת. בניגוד לעבר שאז שמרה על הנכדים, כיום, עקב מצבה הנרגן, ועוד סיבות, הרי שלמעשה היא חיה בבטלה, ואינה מוכנה לשמוע על מעשי התנדבות או עבודה.

הנני חייב לציין, שחרף כל התיאור ה'נלבב', הוריי הם אנשים מיוחדים מאוד. הם השקיעו בנו את נשמתם, ואהבו אותנו תדיר. בגלל זה, אנחנו הילדים קרועים. רוצים לעזור ולהושיט יד לאמנו, אבל לא בדיוק יודעים איך ומה. שיחת טלפון יומית מצד כל האחים אליה כבר קיים. ביקורים מדי פעם - ישנם. אבל השאלה היא, מה בעיקר צריך להתמקד? איזו נקודה תסייע לאמי לצלוח את החיים בצורה נעימה יותר? אולי ללחוץ עליה לצאת להתנדבות וקצת להשתחרר, אולי לעורר תמיד עניין מסוים שהיא טובה בו (דוגמא: בישול). היא טובה בזה מאוד. אולי יש להתייעץ אתה תדיר על כך ולתת לה הרגשת חשיבות, ואלי דבר אחר. הכול כפי שהרב יציע.

כאן מתעוררת שאלה נוספת לגביי: אני ב"ה בן תורה שיושב ולומד כל היום (גיל 30). יודע אני שאם אבוא לאמי פעם בשבוע, ואסייע לה בניקיון, אדבר אתה דיבורים נעימים, זה יועיל לה מאוד. רק מה, אני בינתיים מסתפק בשיחת טלפון יומית, כי מפחד אני לצאת מהסדרים ומבית המדרש. אלו הם השנים שבהם אני מרגיש שאני נבנה ומתקדם, לומד את 'הכרת עצמית והכרת הנפש', בונה את משפחתי ועוסק בעיון התורה. כל יציאה שכזו, תזמין יציאות משנה, ועוד הפרעות שונות ומשונות שיסדקו את עלייתי. מה עלי לבחור?

לסיכום: אמי במצב נפשי גרוע, וצריכה עזרה. השאלה היא, מהו עיקר העזרה הנצרכת, והאם עלי לבטל סדרי כולל מחמת כך?

ב. אודות אחותי. אחות יקרה יש לי, מיוחדת מאוד. לפני כמה שנים הידרדרה רוחנית והתחתנה עם בחור חילוני. כיום, היא כבר בתהליכי חזרה בתשובה מתקדמים, וגוררת, במידת מה, גם את בעלה. אפשר לומר שאורח חייה המעשי טעון עדיין שיפור רב, אבל בכל מה שנוגע לצורת מבוטה ומחשבתה על החיים, הרי היא כצדקת ממש. דיבורי אמונה, תמימות, תפילה ועזרה לזולת נשמעים ממנה ללא הרף, ודעת תורה אצלה היא כדבר מוחלט וגמור.

ולעניין עצמו: בהריונה השני גילו הרופאים שלעובר יש מום בלב, ובנוסף, לוקה הוא בתסמונת נדירה, והם גם קבעו שלעובר אין סיכוי לחיות יותר מכמה חודשים. בעצת מכון פוע"ה הוחלט להפיל את העובר, וזאת כמובן ע"פ ההלכה (בררתי זאת עם רבנים מוסמכים ויראי שמיים). בימים הקרובים היא אמורה להפיל, ותחושתה, מיותר לומר, קשה... קשה מאוד...

בדיבורי הניחומים עמה, ראיתי שחסר כאן משהו מרכזי, שבלעדיו באמת אי אפשר לנחם. חסרה לה ולי ההבנה מה ענינו של הפלה, ולמה ה' ברא מציאות כזו, שבו ישנו הריון, ישנו עובר, אבל הוא צריך לסיים את חייו בצורה הנוראה הזו. ובקיצור: מה התכלית של זה העניין, ובעיקר, כיצד יש לגשת במבט תורני אמתי אל מציאות זו? אני בטוח שדברי הרב ישפכו אור על סוגיה זו, יאירו את העניין באור פנימי ועמוק, ויעודדו את אחותי.

ג. עזרה לזולת.

כאמור, אני אברך. השאלה היא, כמה זמן עלי להשקיע בשביל לעזור לאנשים (עזרה של עידוד, ניחום ועצה)? השאלה היא, במקום שאין חשש של הפרעות משנה (כמו אצל אמי), האם עליי לפנות מזמני לטובתם, וא"כ, מהו השיעור, או דילמא, שבגלל שאני עדיין בשלבי גדילה, וכזכור, יש להימנע מכך?

לסיום: הנני מודה שוב על האפשרות לשלוח מכתב ולקבל מענה פנימי ומדויק. זהו דבר שלא מובן מאליו בכלל, ואני אסיר תודה על כך. כן אני מתנצל על האריכות ועל הטרחה שבמכתבי הנוכחי.

ביראה, באהבה, ובהערכה, וגם בתפילה
חמה למילוי כל משאלות הרב לטובה.

תשובה:

א. ראשית ככלל בגיל מבוגר יותר קשה לרפא את הנפש, ובפרט שזה אינו פרט של קושי אלא צורת חיים של סבל היי שנמשך עשרות בשנים. ופעמים מתפרץ בזמן מסוים מפני שינוי חיצוני שארע, כהפסקת עבודה וכדו' שהוזכר בשאלה. ופעמים בגיל מבוגר כבר יש פחות סבלנות, וכל מה שהצטבר כל החיים מתפרץ ויוצא לחוץ.

על דרך כלל אי אפשר לסתור את הבעיה אלא להקל עליה.

נצרך למצוא את הנקודות שיש לה בהם טעם וחשק, ולדבר עליהם, ולנסות לגרום שתתעסק בהם כמה שניתן בחכמה ובנועם. וכן להנעים את החיים כמה שניתן, כגון אוכל טוב, בית נקי ונעים, ופעמים לטייל. וכן לספר לה הרבה דברים נעימים וטובים. כדאי להחליף נקודות כפי הצורך, ולא להתמקד בענין אחד בלבד.

בענין התעסקותך בדבר, כל שעוקר אותך מעולמך אינך מחויב בדבר, אולם כל שמקשה עליך אולם הנך יכול לשוב לעולמך, ושב לתלמודו, יש לעשות כן.

ב. שורשו בבונה עולמות "ומחריבן", שלא הושלם קומתו. ויוצא לפועל בנשמות שזה שורשם. או שהושלם תיקונן אחר זמן עיבור זה, או שר"ל רצחו, ולכך נענשים מידה כנגד מידה.

ג. לא ללכת לישון לפני שעשית חסד עם יהודי. אחד שתתייצב בעולמך הפנימי, מעשר כמ"ש החת"ס. וכאשר מחובר כבר עמוק לחלקו, תלוי בשורשים של הנשמות.

אמונה

י"ז סיון התשפ"א #12814

שאלה:

שלום לכבוד הרב

רציתי לשאול מספר שאלות

1. אם הרב יוכל לפרט מה היה חטא העגל, מדוע אם הערב רב החטיאו ואלו מישראל שנמשכו אחר טעותם נהרגו ע"י שבט לוי, מדוע החטא ממשיך לכל הדורות ומדוע נגזר על כל ישראל מיתה שוב? דבר נוסף מדוע בחרו דוקא שור במרכבה ולא אריה שהוא חסד?
2. האם תפילה היא הכרחית להורדת שפע על האדם, לדוגמה אם לאה אמנו לא היתה מתפללת ובוכה לא ליפול בחלקו של עשיו האם היתה נופלת בחלקו, אם חנה אמא של שמואל לא היתה מתפללת מעומק הלב על שמואל היא היתה נשארת עקרה?
3. כיוון שהרע בעולם אנשים שפועלים רע הכל הוא מאת הקב"ה ואין רשות נפרדת ממנו איך צריך להתייחס אליהם כאשר מדברים עליהם בלי שזה יהיה כהתייחסות אליהם כרשות נפרדת, לדוגמה- אם אומר על המן או עמלק או כל רשע אחר ימחה שמם, או שהקב"ה יכרית את כל כוחות הרע בעולם האם אין כן נתינת רשות אחרת להם. איך לדבר עליהם בצורה נכונה כשמדברים עם מבוגרים ובעיקר עם ילדים
4. מה ההבדל בין יהודה ויוסף מבחינת תפקידם הרוחני? וכן ההבדל בין משיח בן דוד ומשיח בן יוסף? יש מקור שאומר האחים התנגדו ליוסף כי הוא הבלית את העיסוק בעולם הזה ואילו יהודה עסק רק בקודש ומצד שני יש מקור שאומר שדוקא יוסף עוסק בקודש ולכן היה נזיר ואילו יהודה וממנו דוד עוסקים בהעלאת העולם הזה.
5. האם כאשר אישה מתחתנת יש שינוי בנפש שלה, כלומר האם נלקחת הנפש שהייתה נפרדת והיא מקבלת נפש אחרת? 6. מה הסיבה שנאמר שמשיח בן יוסף אמור לההרג? מה ימנע את זה? האם כתיבת האדרא ע"י רשב"י מונעת את זה? תודה רבה, יישר כח

תשובה:

- כיוון שהשאלות עוסקות בנושאים רבים שורשיים ורחבים ביותר, אשתדל לענות בקצרה.
- א. עגל, מלשון "עגול", והוא השגחה "כללית" שווה בכלם, היפך השגחה פרטית כל אחד לפי מדרגתו. והוא היפוך דעת, הכרעה בין צדדים שונים והכרעה פרטית בכל ענין.
 - ערב רב בגימט' דעת, כמ"ש האריז"ל, והיינו נפילת הדעת, נפילה מהכרעה להשגחה כללית. ועל ידי זה נופלים לכלל המין שנקנס עליו מיתה. שור מלשון חומר, בנות צעדה עלי שור. צורת חומה סביב, השגחה ושמירה כללית שווה על כל בני המדינה.
 - ב. כן, או לחילופין בטחון! כל זה מצד מבט של בחירה!
 - ג. לא, כי זה רצונו של הקב"ה שימחו ויתכלו, מחה אמחה את זכר עמלק. להכיר שכולם שלוחים של הקב"ה להביא אותנו לשלמות.
 - ד. יוסף, קיבוץ כל חלקי הבריא. יהודה, גילוי שבשורש הכל אחד בעצם! בשורש יהודה מופשט יותר, בעולם המעשה יהודה מעורב יותר בחומר.
 - ה. לא, נעשה "חיבור" בין נפשה לנפש בעלה.
 - ו. סיבה שורשית, תיקון חטאו של יוסף, ובמקביל לכך מתו עשרה הרוגי מלכות. עיקר התיקון, חיבור משיח בן יוסף עם משיח בן דוד, אחדות המשיחים.

דרכים בעבודת השם ברסלב

י"ז סיון התשפ"א #12813

שאלה:

שלום לכבוד מורנו ואהובנו שליט"א
מחד הלב שלי בוער מאוד לחסידות ברסלב
ולצדיק, ויש לי כיסופים והתעוררות מדבריו הקדושים.

ומצד שני לא מצליח למצוא דרך מסודרת ובנויה שאוכל ללכת בא בצורה של סולם..
ובדברי הרב ושיעוריו מצאתי הרבה דרכים שפתחו לי הרבה הבנות ושבילים בספרים בפרט ובספרי רבנו ז"ל

שאלתי:

- א. יש עניין לשלב בין שניהם?
- ב. והאם כדאי וזה נכון לשלב?
- ג. האם זה יכול לפגוע לי בהתקרבות דרך חסידות ברסלב?

נשמח שהרב יתן לנו כמה דגשים ויסודות בחסידות ברסלב ודרך עבודה על פי חסידות ברסלב?

תודה רבה!

תשובה:

צורת העבודה הפנימית בברסלב היא ללכת בכל תקופה עם תורה אחת, וכך לילך מתורה לתורה. אולם לא נתבאר סדר התורות, כי לא נכתבו כסדרם לפי סדר עבודה למעשה. ניתן להשתמש לפי הסדר שנתבאר בספרים של בלבבי, ובכל שלב ושלב להשתמש עם תורה המקבילה לנקודה זו וללכת עמה!

האם יש גבול לסגולת נפש החיים

י"ז סיון התשפ"א #12812

שאלה:

ב"ה

שלום וברכה למורנו ורבנו ועטרת ראשנו הרב בלבבי שליט"א,

ידועה הסגולה של הנפש החיים, שכבודו דיבר עליה בתחילת הקורונה, אביא אותה:
"ובאמת הוא ענין גדול וסגולה נפלאה להסיר ולבטל מעליו כל דינים, ורצונות אחרים שלא יוכלו לשלט בו, ולא יעשו שום רשם כלל, כשאדם קובע בלבו לאמור: הלא ה' הוא האלקים האמתי "ואין עוד מלבדו" יתברך שום כח בעולם וכל העולמות כלל, והכל מלא רק אחדותו הפשוט יתברך שמו, ומבטל בלבו בטול גמור, ואינו משגיח כלל על שום כח ורצון בעולם, ומשעבד ומדבק טהר מחשבתו רק לאדון יחיד ברוך הוא, כן יספיק הוא יתברך בידו שממילא יתבטלו מעליו כל הכחות והרצונות שבעולם שלא יוכלו לפעול לו שום דבר כלל !!!" (נפש החיים שער ג' פרק י"ב)

וכן חובת הלבבות, שער הביטחון, פרק ג', התנאי החמישי:
והחמישי שאין ביד אחד מהברואים להועיל את נפשו ולא להזיקה ולא לזולתו כי אם ברשות הבורא יתברך. כי העבד כשיהיה לו יותר מאדון אחד ויהיה כל אחד מהם יכול להועילו לא יתכן לו לבטח על אחד מהם מפני שמקוה התועלת מכל אחד מהם. ואם יהיה אחד מהם יכול על תועלתו יותר משאריתם יהיה חזק בטחונו בו כפי יכלתו אף על פי שהוא בוטח בשאריתם. ואם לא יוכל להועילו ולהזיקו כי אם אחד מהם בלבד על כרחו יבטח עליו לבדו מפני שאינו מקוה תועלת מזולתו. וכן כשירגיש האדם שלא יועילנו ולא יזיקנו אחד מהנבראים אלא ברשות הבורא יתברך ישוב לבו מיראתם ותקותם ויבטח על הבורא לבדו כמו שנאמר (תהלים קמו ג) אל תבטחו בנדיבים בן אדם שאין לו תשועה".

ידוע הסיפור עם רבינו האר"י שהביא חכם רפאל טרוויש מחכמי איזמיר שבטורקיה בהקדמה לספרו "צח ואדום" ועוד מקומות, שרבינו האר"י לפני שעלה לצפת בא להיכנס לירושלים וראה רגל אחת של הס"מ על הר הבית, ורגל שניה על כנסיית הקבר, וחרבו שלופה ואמר לו שלא יכנס לירושלים, כי הוא משיח בן יוסף ולא הגיע זמן הגאולה, ואם יכנס הוא ימית אותו חלילה.

היה לי איזה התבודדות שריכזתי מאוד את המחשבה באין עוד מלבדו ובסגולה הזאת של הנפש החיים, חשבתי על הביאת המשיח והגאולה וכאילו כנסתי בדמיון לאותו מקרה עם רבינו האר"י בכניסה לירושלים, לא שרציתי להיכנס, אלא פשוט כביכול המחשבה לקחה

אותי לשם, וראיתי כביכול דרך העיניים של רבינו האר"י את המקרה עם הס"מ ופשוט אמרתי לו כאילו כביכול רבנו האר"י מדבר, אבל זה בעצם אני, אמרתי לו ככה בערך (עם הרבה הרבה דמעות שירדו לי מהעיניים ללא הפסק, בהתרגשות גדולה מאוד מאוד מאוד ממעמקי ליבי ונפשי):

"באחד הפשוט, אין לך קיום, ואתה נברא כמוני, ואני יודע בידיעה גמורה שאין בידך לעשות לי מאומה!! כי אם ברצון וברשות הבורא יתברך, ידיד נפש אב הרחמן, והוא ורק הוא יחליט מה קורה בעולמו ולא אתה, והכל מלא רק אחדותו הפשוט יתברך שמו, והריני מבטלך בליבי ביטול גמור ואנני משגיח כלל בך ובדבריך, והריני מדבק מחשבתי רק לאדון יחיד ברוך הוא, ואתה בא אליי בחרב, ואני בא אלייך בשם ה' צבקות אלוקי מערכות ישראל אשר מחורף בגלות המר הזה בגללך, ואם אתה מפריע את כניסתי היום הזה יסגרך ה' בידי והיכיתיך, וידעו כולם כי יש אלוקים בישראל, ברח לך מלפני, כי אין אתה שליט, אלא ה' עשה עושה ויעשה לכל המעשים, ואצלו אין הבדל אם להביא את הגאולה עכשיו או בעוד שנים או מלפני שנים, לכן אני נכנס עכשיו, ה' לי לא אירא, והריני כתינוק בידי יתברך, כאב את בן ירצה"

אחרי דברים אלה נכנסתי לירושלים בלי פחד, הייתי איתן, וידעתי בידיעה ברורה שאני דבוק בה' בתכלית הדביקות! וזהו, פה זה נגמר.

(א) השאלה היא אם רבינו האר"י היה אומר כך (לאו דווקא כך, אלא ברוח הדברים) ונכנס מה היה קורה? הרי זה ביטול גמור של כל הכוחות כולם והיתדבקות בה' בתכלית וכמו שהרב ענה בתשובה של "רחובה של עיר בפנימיות" (תשובה של 6713) "בלבוש יש הנהגה של נס והנהגה של טבע, בפנימיות הכל רצון ה' בשווה". האם היה יכול הס"מ לעשות משהו נגד זה?

(ב) כמובן שאני לא אתן לרבינו האר"י עצות... אבל זה בשביל להבין האם יש גבולות לסגולת נפש החיים?

(ג) מה הרב חושב על תהליכים כאלה בדימיון? רציו? לא רציו? טוב? טוב? לא טוב? אציין שזה מאוד מילא אותי בכוחות.

תודה רבה רבה!

תשובה:

א. כיוון שיש שבועה שלא לדחוק את הקץ, זהו נגד רצונו ית"ש ואין לעשות כן.

ב. הגבול - רצונו ית"ש, ושחרור מכל רצון אחר.

ג. לעיתים רחוקות ביותר, זולת כך כח הדמיון אינו מאוזן כראוי באדם.

דע את ביטחונך - שיעור מס' 3

י"ז סיון התשפ"א #12811

שאלה:

שלום לכבוד הרב שליט"א!

ברשותכם, מס' הבהרות/הרחבות בסדרה החשובה:

1. האם נכון לחלק את הסדרה כך ששלושת הפרקים הראשונים עומדים בפני עצמם, ויתר הפרקים כל אחד בפני עצמו? התחושה שלי כלומר היא שהפרקים הראשונים מתמקדים בעבודת האמונה והביטחון, יותר מהאחרים, ומבקשים לבסס את העבודה ביותר ועל כן עיקר המוקד בהם.

2. הרב כתב: 'השורש העליון ממנו נובע כוח הביטחון היסודי בנפש, הוא ההסכמה, הנכונות והפועל המעשי של האדם לצרף ולחבר את עצמיותו לרצונו של הבורא יתברך' - רציתי לשאול מה הסיבה לכך: האם מדובר ביסוד פסיכולוגי עמוק - שרק אם נעמיד את רצון ד' כעיקר, נוכל פתח קומת אמונה וביטחון, שהרי אחרת, נפעל סתירה בנפש? או - שמדובר 'במשיכת' אמונה וביטחון, על ידי ביטול הרצון (מעין מש"כ הרב תומר דבורה), ואולי - הסיבה אחרת לחלוטין... אשמח

להארת הרב בנושא.

3. זהרב כתב - 'המתבונן רואה כי ישנו קשר ישיר בין רמת הדביקות ברצון, בעסק התורה וקיום מצוותיה, לבין האופן בו זוכה האדם לקבל את מזונותיו'. היות ויש בדברים חידוש בקשר שבין פרנסה לבין הדביקות ברצון (הרב הוסיף את הדביקות ברצון, בנוסף לאמונה וביטחון - וזהו מהלך השיעור כולו), אבקש לחדד אם אפשר לסמוך על הדברים למעשה, כמובן בהתחשב במה שהעיר הרב בסוף השיעור בחלק השני, שעל אדם להשתדל בהתאם למדרגתו. האם ככל שאדם חווה דביקות ברצון העליון, יוכל לפעול פחות ברמת ההשתדלות?

תודה ותזכו למצוות!

תשובה:

א. במידת מה כן.

ב. פחד נוטריקון פה-חד. עיקר הפחד כאשר יש שני צדדים. ולכך עיקר הפחד ע"י עבירה, פחדו בציון חטאים. כי החטא, עבירה, מלשון תרי "עברא" דנהרא, מעבר הנהר. שני צדדים. אולם ברצון העליון צד אחד, ואין אפשרות אחרת. וכאשר אין אפשרות אחרת אין שייך פחד.

ג. רצון אותיות צנור, כמ"ש רבותינו, והוא עיקר מקור המשכת השפע.

ובפנימיותו יש בטחון, קו - לשון תקוה, שמקוה לה' ובוטח בו. אולם הרצון הוא הצינור שדרכו עובר השפע.

נח האמונה

י"ז סיון התשפ"א #12810

שאלה:

שלום רב, אחר ההודאה על השיעורים המחיים והמרוממים!
השאלה היא בדברי הגמרא מכות דף ח' גבי סותר כותלו לאשפה והרג-העמידה הגמ' דמיירי באשפה שעשויה לפנות בלילה וביום איכא דמקרי ויתיב, ולכן אינו מזיד.
האם שורש הסברא בזה קשור בכח האמונה, שהרי לכאורה בשכל-כיוון דאיכא דמקרי ויתיב א"כ מהיכי תיתי שלא יצטרך להסתכל קודם ולבדוק שאין שם איש, רק מכח האמונה אפשר לומר שהיתה כאן אמונה בזה שאין כאן איש משום שרוב הזמן אין כאן איש.
תודה רבה

תשובה:

אינו נקרא "מזיד", כי זה לא זדון, זה חוסר אחריות ושמירה, אולם אינו זדון.
כיוון שעל דרך רוב אין שם אדם כלל ביום, עליו לחשוש, אולם אינו הופך למתכוון, זדון.